מסורת הש"ס

א) לקמן קח., ב) [לקמן מה:] עירובין נא. מכות יג: חולין פה. יבמות ח: נדה כב: יומא נ: שיר ה. הוריות ח: כריתות לג., ג) [זבחים מח. כריתות כב:], ד) [זבחים ה: וש"נ], ה) שם, ו) ב"ז שם וש"נ תמורה יח., ז) יפלו השעורים הנותר מן המעות יפלו לנדבה. נ"ק, ח) [צ"ל ילקח בהם עולות הבשר לאשם כו'], ט) [מלורע פרשה ז], י) היא בחטאת שעיר נשיא כתיב חטאת הי'. נ"ק, כ) [ויקרא ד], ל) [שם ז], מ) נ"א ינפשיר. נ"ק, נ) [ויקרא ד], ס) [צ"ק קו:], ע) נ"ק, פ) תיבה זו נמחק. נ"ק, צ) ועדיין אשם הוא ולא תו לאקרויי לאשם הלכך פסול הוא. נ"ק, ק) המפלת כב: [נלאורה כך צ"ל משום דבפרק המפלת כב: לא משני כך ע"ש אמנם מדתקשו תוס' בדיבור זה הא דפרק המפלת קשה גבי כבשים וכו' א"כ ע"כ גם הגהה זו לא הועילו אלא נ"ל דצ"ל וכמתנה דיוכחי יבן כתבו כלשון זה ביומא ב: ע"ש בד"ה הנ"מ ועי' תוס' נדה כב: ד"ה זו סימן], ר) דרשי' להו עי' ביומא דף ב ע"ב שפירשו בנ"א. נ"ק, ש) עיין רש"י שהאריך בכונת התוס' שלכאורה הוא קושית הש"ס התם ע"ש., ת) המעיין שם יראה דרב אימי בר אבי הקשה קושיא זו לר"מ ונלאתי כבר שמע דלא היה הגי' בהוריות לפנים כך., א) דלמותר נדבה כו' דבפ"ק דשבועות כו' לר"מ עון עון והפ"ד. נ"ק, ב) נ"א לה וי"ל אפילו למסקנא דשמעתין קאי., ג) נ"ל אם אינן מולים למה כו'. נ"ק, ד) ישוב יש לומר דהוא בחטאת כו'. נ"ק, ה) ועי' תוס' זבחים ה: ד"ה מיעט., ו) לאשם. נ"ק, ז) תיבה זו נמחק. נ"ק.

◆

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת

◆

שיטה מקובצת

א] כלום הגענו. כלומר לא הגענו. הרגמ"ה: ב] משום. דקשיא וזאת: ג] חטאת קרייה רחמנא. וא"ת מה בכך והלא בפ"ק דזבחים [illegible]

עין משפט נר מצוה

ז א מיי' פ"ט מהל' פסוה"מ הל"ח:

ח ב מיי' פ"ד מהל' פסוה"מ הל' נח:

◆

שיטה מקובצת (המשך)

ואיל בן שתי שנים וע"ק דמאי אצטריך למעט אשם נזיר ואשם מצורע משתי שנים פשיטא דהא כתיב בהו וכבש בן שנתו לאשם וכבש הוא בן שנה לכך נראה דהא דמרבה והא דממעט היינו לענין כסף שקלים וא"ת אמאי חזית דמרבית אלו וממעט אלו וי"ל דאשם גזילות ואשם שפחה חרופה דמי ליה בשתי שנים מה שאין כן באשם נזיר ואשם מצורע שהן בני שנה א): פו] רב. דאמר רב הונא אמר רב אשם שניתק לרעייה. כגון שנתכפרו בעליו באחר ואח"כ נמצא ואמר הגזבר שיצא לרעייה עד שיסתאב משניתק לרעייה שנמור עליו שירעוהו ושחטו לשם עולה כשר דלא הוי אשם אבל אם לא ניתק עדיין לרעייה ושחטו לשם ב) עולה פסול דאשם פסול הוי דאמר קרא הוא בהווייתו יהא אע"פ ששינה שמו בהווייתו יהא ואשם פסול הוא ומהאי טעמא אמר ושחטו לשם עולה דאשם כבש ועולה כבש ודוקא הכא דכתיב הוא הא שאר זבחים דלא כתיב בהו ג) הוא בין ניתק ובין לא ניתק כי שחטו לזבח אחר כשר. הרגמ"ה: י-יא] עיין בהשמטות שבסוף המסכת יב] מסתבר ליה: יג] דמנכרא. שהוא מכוב פסל רחמנא שלא יאמרו מותר לשנות בקרבנות: יד] עליה שמן ולא יתן עליה לבונה: טו] שלא לשמה. כדמפרש לקמן אף היא: טז] סוטה. והוולו שעורים מותר מן המעות יפלו לנדבה וכל היכא דאמרי בתלמוד יפלו לנדבה היינו לשלש: יז] אשם. הבשר לשם אל המזבח ועורות לכהנים: יח] מחטאת. דאפי' מנחת חוטא דקרייה רחמנא [illegible]

גמרא

מה לי א"ר שמעון טעמא דר' שמעון משום מחשבה דמינכרא לא פסלה והא מחשבה דמינכרא הוא או דילמא טעמא דר"ש משום דכתיב [1]וזאת תורת המנחה וזבח לא כתיב אמר ליה א) כלום הגענו לסוף דעתו של ר"ש כרבה לא משני ליה משום קושיא דאביי כרבא לא משני ליה משום ב) קושיא וזאת תורת החטאת כרב אשי לא משני ליה משום קושיא דרב אחא בריה דרבא: חוץ ממנחת חוטא ומנחת קנאות: בשלמא מנחת חוטא ג) חטאת קרייה רחמנא [2]לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבונה כי חטאת היא וגו' אלא מנחת קנאות מגלן דתני תנא קמיה דרב נחמן ד) א)מנחת קנאות מותרה נדבה א"ל שפיר קאמרת ה) [3]מזכרת עון כתיב בה ובחטאת כתיב [4]ואותה נתן לכם לשאת את עון העדה מה חטאת מותרה נדבה אף מנחת קנאות מותרה נדבה וכחטאת מה חטאת פסולה שלא לשמה אף מנחת קנאות פסולה שלא לשמה אלא מעתה אשם יהא פסול שלא לשמו דגמר עון עון מחטאת דנין עון מעון ואין דנין עונו מעון מאי נפקא מינה והא ו)תנא דבי ר' ישמעאל [5]ושב הכהן [6]ובא הכהן זו היא שיבה זו היא ביאה ועוד ליגמר עונו עונו מעון דשמיעת הקול דכתיב [7]אם לא יגיד ונשא עונו אלא כי ז) גמרי גזירה שוה למותר נדבה הוא דגמרי וכי תימא ח) אין גזירה שוה למחצה גלי רחמנא גבי חטאת ט) [8]ושחט אותה לחטאת אותה לשמה כשירה שלא לשמה פסולה אבל כל קדשים בין לשמן בין שלא לשמן כשרים אלא מנחת חוטא ומנחת קנאות דפסולין שלא לשמן מגלן חטאת טעמא מאי משום דכתיב בה היא ה"נ הא כתיב בהו היא [9]אשם נמי הא כתיב ביה הוא י) ההוא הוא לאחר הקטרת אימורין הוא דכתיב כ)כדתניא אבל אשם לא נאמר בו הוא אלא לאחר הקטרת אימורין הוא עצמו שלא הוקטרו אימוריו כשר ואלא הוא למה לי ל)לכדרב הונא אמר רב מ) [ב]אשם שניתק לרעייה ושחטו סתם כשר לשום עולה נ) ניתק אין לא ניתק לא אמר קרא הוא בהווייתו יהא: אמר רב מנחת העומר שקמצה שלא לשמה פסולה ס)א) הואיל ובאת להתיר ולא התירה וכן אתה אומר באשם נזיר ואשם

רש"י

מה לי שינוי קודש כו' [ג.] ושינויא דשני ליה לא מסתבר יב] להו דכ"ש דמחשבה דמינכרא יג] פסל רחמנא שלא יאמרו מותר לשנות: **חטאת קרייה רחמנא לא ישים עליה** יד] **לבונה כי חטאת היא.** (ויקרא ה) מה חטאת פסולה שלא לשמה טו] אף היא פסולה שלא לשמה: **מותרה נדבה.** הפריש מעות למנחת סוטה טז] והוו המעות יותר מן השעורים יפלו לנדבה דהיינו לשלש עשרה שופרות שהיו במקדש והיו נותנין כהן אותן מעות וכשהיה מזבח בטל היו קונין מהן כבשים לעולות הבשר לשם והעורות לכהנים וקרי להו נדבת ציבור: **עון כתיב בה.** מזכרת עון ובחטאת נמי כתיב ואותה נתן לכם לשאת את עון העדה: **מה חטאת מותרה נדבה.** כדאמר בשילהי ולד חטאת במסכת תמורה (דף כג:) זו מדרש דרש יהוידע הכהן כסף אשם וכסף חטאות לכהנים יהיו דבר הבא ממותר חטאת וממותר אשם י)הבשר לשם יז] ועורות לכהנים: באשם כתיב [ויקרא ה] ולא ידע ואשם ונשא עונו: **זו היא שיבה זו היא ביאה.** מפרש בתורת כהנים ט) מה ביאה חולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע. אלמא גמרינן ג"ש כה"ג ואע"ג דלא דמו התיבות הואיל ושניהם לשון ביאת הבית הן ויש לשונות אחרים אבל זה עיקר: **מעונו דשמיעת קול.** דשמיעת קול חטאת היא: **מגלן.** הואיל ולא גמר מחטאת יח]: **דכתיב בה'.** בחטאת נשיא חטאת הוא' ולא יט] שבא שלא לשמו: **אשם נאמר בו הוא לאחר הקטרת אימורין.** בפרשת צו את אהרן והקטיר אותם הכהן המזבחה אשה לה' אשם הוא' והילכך אשם לא מיפסיל כ] בשלא לשמו דהא בהקטרה כתיב כא] והקטרה לאו עיקר הוא. וליכא למיפק הוא אשם ולא שנקטרו אימוריו שלא לשמו כב] דהא הוא עצמו שלא הוקטרו אימוריו כשר כדאמרינן בפ' תמיד נשחט במסכת פסחים (דף נט:) דנטמאו אימוריו או שאבדו לא מעכב כפרה ואוכל הבשר אבל פסח וחטאת כתיב הוא בשחיטה זבח פסח הוא [שמות יב כג] ם)בזבח נשיא כתיב' ושחט אותו במקום אשר ישחט את העולה לפני ה' חטאת הוא: **ואלא הוא.** דאשם למה לי: **שניתק לרעייה.** שנתכפרו בעליו באחר כד] ובחטאת אולא למיתה וקיימא לן ם) כל שבחטאת מתה באשם רועה ולכשיסתאב ימכר ויפלו דמיו לנדבה ואם כבר ניתק לרעייה שמסרוהו לרועה ושחטו סתם כשר לעולה דהא סתמו לעולה ואין שם אשם עליו כה]דשופרות נדבה ם)[לעולה] כדפי' לעיל: **לא ניתק.** דלא מסרוהו לרועה ושחטו ם)(לשם) סתם לא מתכשר לעולה דעדיין שם אשם עליו ובעי עקירה דליסמטיה כהדיא לשם עולה דכל כמה דלא עקר מיניה שם אשם לא מתכשר: **דאמר קרא הוא בהווייתו יהא.** כו] ם)פסול הוא: **פסולה.** מהקטיר ושיריה אין נאכלין: **להתיר.** חדש: **אשם נזיר.** נזיר טמא מביא אשם להכשיר למנין נזירות טהרה כדכתיב והביא כבש בן שנתו לאשם והימים הראשונים יפלו וגו' (במדבר ו): אשם

תוספות

חטאת קרייה רחמנא. לפי טעם זה לא היה צריך ללמוד בפ"ק דזבחים (דף ח:) כו] דשמיעת הקול במה הלד ובמסקנא דשמעתין לא קאי אלא יליף לה מדכתיב הוא: **מאי נפקא מינה הא תנא דבי רבי ישמעאל.** בכיסוי הדם (חולין ד' פה.) ופרק ק) המפלת כח] (נדה דף כב.) משני כט] מדדמי ליה ילפינן לפי שהג"ש מכחישות זו את זו אבל כאן ובהוריו' בפ"ב הורה כהן (ד' ח:) דלאפס' לדרוש ל] דרשי' להו ר) לתרוייהו והא דפ' התכלת (לקמן ד' מה: ושם) קשיא גבי כבשים מעכבין את הלחם לא] וגמר בן נגם יהיו מיהיו ולא גמר יהיו מתהייה והתם מצינן למילף תרוייהו ללחם וכבשים מעכבין זה את זה וכן בפ"ב דיבמות (דף ח:) לא מכחשי אהדדי דמצי למילף דמן האב ולא מן האם או מן האם ולא מן האב מיקרי אחווה: **ליגמר** עונו מעונו דשמיעת הקול. אע"ג דשמיעת הקול גופא ילפינן במה הצד בפ"ק דזבחים (ד' ח:) ובעיא היא בפרק איזהו מקומן (זבחים דף נא.) אי דבר הלמד בבנין אב חוזר ומלמד בג"ש ולא איפשיטא מכל מקום פריך שפיר לגמר עונו מעונו דשמיעת הקול או נפשט מהכא דבר הלמד בבנין אב אין חוזר ומלמד בג"ש ש) תימה דבהוריות פרק הורה כהן (דף ח:) ת) יליף דלא מייתי אשם תלוי אלא על ספק חטאת קבועה בג"ש דנאמר אשם באשם תלוי ונאמר ואשמו בכבור ולדרבה נילף עונו מעונו דשמיעת הקול דעולה ויורד דהא דבעי למימר א) דמותרה נדבה הוא דגמירי ב) לא קאי ובפ"ק דשבועות (דף י.) אסכתנא דיליף שעיר דראש חדש לב] מעון עונו: **חטאת** טעמא מאי דכתיב בה היא. בכמה דוכתי משמע דילפינן עיכובא בחטאת דכתיב בה היא כאן ובפרק קמא דזבחים (דף י:) בשני מקומות לג] רבי אליעזר אומר אף האשם אמר לו רבי יהושע חטאת נאמר בה היא בשחיטה כו' עד התם חטאת טעמא מאי דכתיב בה היא ותימה דהתם בההיא פירקא לד] (שם ז:) אמר חוץ מן הפסח והחטאת לה] יליף מקראי אחריני ותירץ ה"ר חיים דחד לחטאת ששחטה לשם עולה וחד לחטאת לו] ששחטה לשם חטאת נזיר ומצורע וקשיא לפירושו א"כ מאי פריך לעיל דלשם חטאת נזיר ומצורע תהא כשירה ותהא משום דכתיב זאת תורת החטאת תורה אחת לכל חטאות ויש דוחקים דהכא דריש הוא לעכב היינו הוא דכתיב בשעיר נשיא משום דקאמר בפ"ק דזבחים (דף ז.) ג) אינן לז] כשירין למה הן באין ואמרינן מליה באין לאחר מיתה שהם כשרין ואינם מרצין דאשה שהביאה חטאתה ומתה יביאו יורשיה עולתה ואשם נמי קרב למותרו והשתא אי לאו דכתיב הוא בשעיר נשיא הוה אמינא חטאת נקבה דהיא גופה לא קרבה מותרה אלא לדמים כגון מפריש שתי חטאות לאחריות הוא דפסל רחמנא שלא לשמה אבל שעיר נשיא דהוי זכר והוא גופיה קרב עולה למותרו ליתכשר שלא לשמו כתב רחמנא הוא וכי תימא לילפו שאר חטאות מיניה בקל וחומר שמא לא ילפינן יחיד מנשיא ועוד י"ל דהוא דחטאת אתא לגלויי אהוא דאשם דלא מעכב כהוא דפסח בפ"ק דזבחים (גם זה שם) ושמא אי לא כתב אלא בפסח לא הוה דרשינן הכי ד) א"נ האי [הוא] דחטאת אתא לגלויי אהוא דאשם [illegible] **לאחר** הקטרת אימורים. והא דכתיב הכא ה) קודש קדשים הוא דריש בת"כ הוא קרב ואין תמורתו קריבה [illegible] פירש בקונטרס דלא ילפינן מיניה משום דלא משמע להו לשמו אלא כשכתב הוא עם שם הקרבה כגון חטאת הוא אשם הוא ואע"ג דכתב אשם הוא אשם אשם [לה'] דריש בת"כ למעוטי אשם נזיר ואשם מצורע מכסף שקלים והא דדריש בספרי בפרשת זאת תהיה גבי אשם מצורע כי כחטאת ו) כאשם הוא פרט לששחטה שלא לשמה [illegible] **אלא** הוא למה לי לכדרב הונא. משמע דהוא דכתב לאחר הקטרת אימורין קא דריש והקטיר אותם הכהן המזבחה אשה לה' אשם הוא (ויקרא ז) ולא כספרים דגרסי בפרק ואלו קדשים (תמורה ד' יח:) במילתיה דרבי עקיבא אשם הוא אשם אשם [לה'] הוא ז) (הוא) קרב ואין תמורתו קריבה לבסוף מוקי ליה לכדרב הונא ועוד דבת"כ דריש ליה למעוטי אשם נזיר ומצורע מכסף שקלים: **אשם** שניתק לרעייה ושחטו סתם כשר לעולה. הא תימה אמאי כשר לעולה הא אמרינן בתמורה בפרק אלו קדשים (גם זה שם דף יח.) דגמירי דכל שבחטאת מתה באשם רועה וכי תימה ה"מ לכתחילה אבל בדיעבד כשר אמאי הא תניא בפסחים בסוף אלו דברים (דף עג.) ובפרק קמא דשבועות (דף יב.) אשם שמתו בעליו או שנתכפרו

שמואל מאיזורא דהא במנחת קנאות נמי לא כתיב הוא במקום עבודה ותירץ [illegible] להו ר"ל לגבי [illegible]

א) ועי' בכריתות דף ז' ע"ב. [illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones